

Marjan van den Berg

Zo!



Iskander Uitgevers

@ 2024 Marjan van den Berg

@ 2024 Iskander Uitgevers

Opmaak binnenwerk: Zicht Ontwerp / Janneke Visser

Omslagontwerp: Zicht Ontwerp / Janneke Visser

ISBN: 978-90-832146-7-2

NUR: 401



Voor Merel, Amber en Kirsten



ZO!

Dat is een dik boek! Hier vind je alle columns die ik van 1992 tot en met 1999 over mijn pubermeiden schreef voor Margriet. Mijn vader plakte ze in. Want die had, apetrots, een abonnement genomen. Hij kreeg er een dubbelwandige zilveren theepot bij als welkomstgeschenk. Mijn vader heeft die pot al die jaren gebruikt. Hij knipte elke week mijn column uit, plakte die op een vel papier, zette de datum eronder en borg het op in een grote ordner. Hij had opgegeven dat ik ooit tot de Grote Drie van zijn tijd zou gaan behoren: Mulisch, Reve, Hermans. Als troost plakte hij een spreuk op de ordner:

Quintilianus: ‘Men moet zo schrijven dat de lezer het begrijpt, of hij wil of niet.’

Een week nadat mijn vader mijn laatste column oplakte, erfde ik de zilveren theepot.

Ik heb de ingeplakte columns over laten tikken. Destijds schreef ik ze in WordPerfect; ze staan niet meer in mijn computer. Die puberdochters, waar ik toen over schreef, zijn nu zelf moeder. Daardoor zijn ze ineens nieuwsgierig naar dat wonderlijke columndagboek waarin zij de hoofdrol speelden. Vooral op hun verzoek ligt hier nu ZO!

Iedereen is van harte uitgenodigd om lekker met ze mee te lezen. Als ZO! uit is, is er AF!: een keuze uit de columns tussen 2009 en 2024. Minstens zo dik. Minstens zo leuk.

Lees ze!

Marjan van den Berg





28 september 1992

‘Oh, heb je ook kinderen?’

‘Ja, drie.’

‘Drie?’ Dat laatste roept men altijd iets harder, maar nog net niet ontsteld. Zo uitzonderlijk groot is mijn gezin nu ook weer niet. Maar toch grijns ik altijd een beetje en zeg, haast verontschuldigend: ‘Ja, drie. Drie dochters.’

Dat is een verklaring. Men knikt. Men begrijpt. Die laatste is een mislukte zoon. Dat is natuurlijk ook zo, en ik beken het altijd volmondig. Zelfs ongevraagd. Maar dan vertel ik erbij dat ik na de laatste bevalling een half uur verzuimde de hamvraag te stellen of het een jongetje of een meisje was. Daar dacht ik geen moment aan. Ik had gewoon een baby. En nog een mooie ook. Een teleurstelling was het dus niet. Welnee. Ik heb, nu ja, wij hebben drie dochters. En hebben mag wel tussen aanhalingstekens.

Merel is twaalf, een aarzelend puberende brugklasser. Amber is tien, speelt gitaar en heeft een hekel aan rekenen. Dan is er nog Kirsten, de ‘baby’ van zeven. Ze zit in groep vier en probeert alle voorrechten van overal-te-jong-voor-zijn wanhopig vast te houden: ‘Dat kan ik nog niet.’ Daar trappen haar zussen natuurlijk niet in. Aan haar haren slepen ze haar mee in mijn pogingen dit rommelige huishouden op orde te houden. Alles onder het motto: als er straks iets leuks op televisie is, dan ben je daar ook niet te klein voor.

Jip de kat, Janneke de hamster en de goudvis maken de levende have compleet.



Met een sportmodel als vader en een lezende moeder was het al een verrassing wat voor kinderen we zouden krijgen. Jan: 'Als ze jouw doorzettingsvermogen en mijn hersens hebben, dan wordt het niks.' En dat terwijl ik ieder boek uitlees, al is het nog zo vervelend. Zijn hersens vallen ook best mee. Maar wee de dag dat Amber erachter komt wat haar vader op zijn rapport had voor rekenen. Met die kleine mensen delen wij ons huis. Ze zijn onze beloften voor een betere toekomst. Wij investeren in hun opvoeding en opleiding centen en vooral veel tijd om ze naar sport en muziek te brengen. In ruil daarvoor gaan wij later bij ieder kind tweemaal per week eten. De zevende dag eten wij brood. 'En reken maar dat wij op- en aanmerkingen zullen maken op jullie kookkunst', dreigen wij ons nageslacht eensgezind na het gebruikelijke geklier aan tafel over alles wat ze niet lusten. Dan eten ze zwijgend hun bordjes leeg en bedenken menu's. Voor later. Voorlopig eten ze bij mij aan tafel. Mijn drie dochters.



5 oktober 1992

Ik ben niet zo'n sportmodel. Ik ga pas hardlopen als er een engerd achter me aan zit. Omdat dat niet zo werkt op de Olympische Spelen, heb ik geen record op mijn naam staan. Eén keer in mijn leven heb ik mijn benen uit m'n lijf gerend om een zwerm horzels voor te blijven. Maar dat was maar een heel klein stukje.

Toen stond ik al veilig achter een glazen deur. En ik beken dat ik liever de auto pak dan de fiets. Mijn betere helft heb ik ter aanvulling op mijn tekortkomingen uitgezocht. Hij is sportief. Fanatiek ook nog. De drie dochters zijn een vreemde mix geworden. Amber had zich laatst tot mijn stomme verbazing opgegeven voor een zwemmarathon. ‘Ga eens precies aan de meester vragen wat je dan moet doen’, raadde ik haar aan. Ik had zo mijn bedenkingen over haar zwemprestaties. Na schooltijd klapte ze haar tas in een hoek, plofte op een stoel en zei: ‘Ik doe daar niet aan mee, hoor, aan die marathon. Meester zei dat je heen moet zwemmen, en dat vind ik prima. Maar dan moet je ook weer terug!’

Merel leest net zo veel als ik, maar vindt daarnaast voldoende tijd om fanatiek te tennissen. Ze zit, stoer, op een heuse racefiets met stang en een lading versnellingen en draait haar hand niet om voor een duurloopje. Op het schoolkamp waren racefietsen en mountainbikes echter verboden. Dat zou maar gaten slaan in het schoolpeloton. ‘Mag ik jouw fiets lenen?’ vroeg ze. ‘Tuurlijk’, zei ik grootmoedig. Ik kan mijn fiets makkelijk een maand missen, Dus drie dagen is geen probleem. Omdat we in een dorp wonen en een eind van alles af, heb ik een excuus om de auto te nemen altijd lekker makkelijk bij de hand. Ze nam mijn brik mee ter keuring. Maar kwam sip terug: ‘Afgekeurd. Je banden zijn versleten.’ ‘Hoe kan dat nu? Je moeder fietst nooit’, kwam Jan. Het was niet beledigend bedoeld. Hij viel ècht om van verbazing. Omdat hij mij niet aanzag voor stiekeme nachtelijke duurtrainingen, zei hij: ‘Die leraar heeft zeker net dat ene stukje van de band gezien. Dat stukje waar je moeders fiets altijd op staat.’ Ik heb maar snel twee nieuwe fietsbanden gehaald. Met de auto.